

Konkurences padome

Brīvības iela 55, Rīga, LV-1010, tālr. 67282865, fakss 67242141, e-pasts konkurence@kp.gov.lv, www.kp.gov.lv

L Ē M U M S

Rīgā

Nr.7

(Prot. Nr.11, 3.§)

2019.gada 4. martā

Par tirgus dalībnieku apvienošanu

Lieta Nr. KL\5-4\18\27

“Par SIA “Latvijas propāna gāze” aktīvu iegūšanu no SIA “EAN”, SIA “ILEA”, SIA “Rietumu vējš” un SIA “Pro gāze Agus””

SATURA RĀDĪTĀJS

I	APVIENOŠANĀS DALĪBNIKI	2
II	APVIENOŠANĀS VEIDS.....	3
III	KONKRĒTIE TIRGI.....	3
IV	IETEKMES UZ KONKURENCI IZVĒRTĒJUMS.....	5

- 1 Konkurences padome (turpmāk – KP) 05.11.2018. saņēma ziņojumu par apvienošanu, SIA “Latvijas propāna gāze” iegūstot SIA “EAN”, SIA “ILEA”, SIA “Rietumu vējš” un SIA “Pro gāze Agus” aktīvus (turpmāk – Ziņojums).
- 2 Apvienošanās dalībnieku kopējais neto apgrozījums Latvijas teritorijā pārsniedz Konkurences likuma (turpmāk – KL) 15. panta otrajā daļā noteikto sliekšni 30 000 000 EUR, kā arī vairāk nekā diviem no apvienošanās dalībniekiem apgrozījums nav bijis mazāks par 1 500 000 EUR, līdz ar to konkrētā apvienošanās ir paziņojama KP.
- 3 Iepazīstoties ar Ziņojumu un tam pievienotajiem dokumentiem, KP konstatēja, ka ir izpildītas Ministru kabineta 29.09.2008. noteikumu Nr. 800 „Kārtība, kādā iesniedz un izskata pilno un saīsināto ziņojumu par tirgus dalībnieku apvienošanu” (turpmāk – Noteikumi Nr. 800) prasības. Atbilstoši Noteikumu Nr. 800 4. punktam par pilna Ziņojuma iesniegšanas dienu ir uzskatāms 05.11.2018.
- 4 KP 05.12.2018. pieņēma lēmumu (Prot. Nr.62, 3.§) par papildu izpētes uzsākšanu lietā

Nr. KL\5-4\18\27 “Par SIA “Latvijas propāna gāze” aktīvu iegūšanu no SIA “EAN”, SIA “ILEA”, SIA “Rietumu vējš” un SIA “Pro gāze Agus”” (turpmāk - Lieta).

- 5 Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 62. pantu, KP 14.02.2019. nosūtīja SIA “Latvijas propāna gāze” (turpmāk- LPG) vēstuli Nr.2.2-4/114 ar paziņojumu par lēmuma pieņemšanai nepieciešamo faktu konstatēšanu Lietuvā, iepazīšanos ar Lietas materiāliem un viedokļa izteikšanu līdz 22.02.2019. (turpmāk – Paziņojums).
- 6 LPG ar 15.02.2019. vēstuli Nr.01-06/262 (saņemts KP 20.02.2019.) iesniedza viedokli “Uz jūsu 14.02.2019. vēstuli Nr.2-.2-4/114”. LPG 27.02.2019. papildus sniedza informāciju saistībā ar Paziņojumā norādītajiem faktiem (turpmāk – Viedoklis).

I APVIENOŠANĀS DALĪBNIEKI

1. LPG

- 7 **LPG** reģistrēta LR Komercreģistrā ar reģistrācijas Nr. 40003493561, tās juridiskā adrese – Kurzemes prospekts 19, Rīga, LV-1076. Ziņojumā norādīts, ka LPG darbības veidi ir: Cietā, šķidrā un gāzveida kurināmā un līdzīgu produktu vairumtirdzniecība; degvielas mazumtirdzniecība degvielas uzpildes stacijās; citur nekvalificēta jaunu preču mazumtirdzniecība specializētajos veikalos.
- 8 Saskaņā ar Ziņojumā norādīto LPG 100% kapitāldaļas pieder Kiprā reģistrētai holdinga kompānijai ARETI INTERNATIONAL GROUP LIMITED ar reģistrācijas Nr. HE 125854, tās juridiskā adrese – 28 Okrovriou, 313, 3105, Limassol, Kipra.

2. SIA “EAN”

- 9 **SIA “EAN”** (turpmāk – EAN) reģistrēta LR Komercreģistrā ar reģistrācijas Nr. 40103546850, juridiskā adrese: Piedrujas iela 24, Rīga, LV-1073. EAN galvenais darbības veids ir sava vai nomāta nekustamā īpašuma izīrēšana un pārvaldīšana. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto EAN 100 % kapitāldaļas pieder fiziskai personai (*) [pers.A].
- 10 (*) [pers. A] pieder 100 % kapitāldaļas arī SIA “Rietumu vējš”, SIA “TRID”, SIA “ILEA”, SIA “Pro gāze Agus”.
- 11 EAN piederošā autogāzes uzpildes stacija (turpmāk – AGUS) Piedrujas ielā 24, Rīgā, šobrīd atrodas **SIA “Dienvīdu vējš”** (turpmāk- Dienvīdu vējš) lietošanā. Dienvīdu vējš ir reģistrēta LR Komercreģistrā ar reģistrācijas Nr. 40103443209, juridiskā adrese: Piedrujas iela 24, Rīga, LV-1084. Dienvīdu vējš galvenais darbības veids ir degvielas mazumtirdzniecība degvielas uzpildes stacijās. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto 100 % Dienvīdu vējš kapitāldaļas pieder fiziskai personai (*) [pers. B].

3. SIA “ILEA”

- 12 **SIA “ILEA”** (turpmāk – ILEA) reģistrēta LR Komercreģistrā ar reģistrācijas Nr. 40103548762, juridiskā adrese: Gustava Zemgala gatve 13, Rīga, LV-1084. ILEA galvenais darbības veids ir sava vai nomāta nekustamā īpašuma izīrēšana un pārvaldīšana. ILEA pieder AGUS Gustava Zemgala gatvē 13, Rīgā, kas iznomāta **SIA “Rietumu vējš”** (turpmāk – Rietumu vējš), kā arī AGUS Jūrkalnes ielā 6b, Jūrmalā, kas iznomāta **SIA “TRID”** (turpmāk- TRID) - reģistrēta LR Komercreģistrā ar reģistrācijas Nr. 40103586995, juridiskā adrese: Piedrujas iela

24, Rīga, LV-1084. TRID galvenais darbības veids ir degvielas mazumtirdzniecība degvielas uzpildes stacijās.

4. SIA “Rietumu vējš”

- 13 Rietumu vējš reģistrēta LR Komercreģistrā ar reģistrācijas Nr. 40103562747, juridiskā adrese: Piedrujas iela 24, Rīga, LV-1084. Rietumu vējš galvenais darbības veids ir degvielas mazumtirdzniecība degvielas uzpildes stacijās. Tai pieder AGUS, kas atrodas Mūkusalas ielā 75 b, Rīgā.

5. SIA “Pro gāze Agus”

- 14 SIA “Pro gāze Agus” (turpmāk - Pro gāze Agus) ir reģistrēta LR Komercreģistrā ar reģistrācijas Nr. 40103562747, juridiskā adrese: Piedrujas iela 24, Rīga, LV-1084. Pro gāze Agus galvenais darbības veids ir degvielas mazumtirdzniecība degvielas uzpildes stacijās un tai pieder divas AGUS: Mīlgrāvja ielā 16B un Dunties ielā 13, Rīgā.

II APVIENOŠANĀS VEIDS

- 15 Saskaņā ar Konkurences likuma 15. panta pirmās daļas 3. punktā noteikto “*Tirgus dalībnieku apvienošanās ir tāds stāvoklis, kad (..) viens vai vairāki tirgus dalībnieki iegūst daļu vai visus cita tirgus dalībnieka vai citu tirgus dalībnieku aktīvus vai tiesības tos izmantot. Aktīvu vai to izmantošanas tiesību iegūšanu uzskata par apvienošanos, ja aktīvu vai to izmantošanas tiesību iegūšana palielina minēto aktīvu un tiesību ieguvēja tirgus daļu jebkurā konkrētajā tirgū*”.
- 16 Saskaņā ar Ziņojumā norādīto LPG plāno iegādāties:
- 1) EAN piederošo AGUS Piedrujas ielā 24, Rīgā (šobrīd iznomāta Dienvidu vējš);
 - 2) ILEA piederošās AGUS Gustava Zemgala gatve 13, Rīgā (šobrīd iznomāta Rietumu vējš) un AGUS Jūrkalnes ielā 6B, Jūrmalā (šobrīd iznomāta TRID);
 - 3) Rietumu vējš piederošo AGUS Mūkusalas iela 75 B, Rīgā;
 - 4) Pro gāze Agus piederošās AGUS Mīlgrāvja ielā 16B, Rīgā un Dunties ielā 13, Rīgā.
- 17 Darījuma rezultātā LPG iegūs īpašuma tiesības uz 5 AGUS Rīgā: Piedrujas ielā 24, Gustava Zemgala gatve 13, Mūkusalas iela 75B, Mīlgrāvja ielā 16B, Dunties ielā 13 un 1 AGUS Jūrmalas pilsētā: Jūrkalnes ielā 6B. Tādējādi darījums saskaņā ar KL 15. panta pirmās daļas 3. punktu uzskatāms par apvienošanos, vienam tirgus dalībniekam iegūstot citu tirgus dalībnieku aktīvus.

III KONKRĒTIE TIRGI

- 18 Saskaņā ar KL 1. panta 4. punktu konkrētais tirgus ir konkrētās preces tirgus, kas izvērtēts saistībā ar konkrēto ģeogrāfisko tirgu. Savukārt, saskaņā ar KL 1. panta 5. punktu konkrētās preces tirgus ir noteiktas preces tirgus, kurā ietverts arī to preču kopums, kuras var aizstāt ar šo noteikto precī konkrētajā ģeogrāfiskajā tirgū, ņemot vērā pieprasījuma un piedāvājuma aizstājamības faktoru, preču pazīmes un lietošanas īpašības.
- 19 Atbilstoši Noteikumu Nr. 800 2. punktam apvienošanās rezultātā ietekmētais tirgus ir:
- 1) konkrētais tirgus, kurā darbojas apvienošanā iesaistītie tirgus dalībnieki;
 - 2) ar konkrēto tirgu,

- kurā darbojas viens no apvienošanā iesaistītiem tirgus dalībniekiem, vertikāli saistīts tirgus, kurā darbojas cits apvienošanā iesaistīts tirgus dalībnieks.
- 20 Saskaņā ar Ziņojumā norādīto LPG darbojas autogāzes mazumtirdzniecības un vairumtirdzniecības tirgū, veic gāzes balonu uzpildi un tirdzniecību un vēlas paplašināt sev piederošo AGUS tīklu. Apvienošanās rezultātā LPG iegūs šī Lēmuma 16. un 17. rindkopā minētās AGUS. TRID, Dienvidu vējš, Rietumu vējš, Pro gāze Agus sniedz autogāzes mazumtirdzniecības pakalpojumus AGUS, kā arī veic gāzes balonu tirdzniecību.
- 21 Ņemot vērā apvienošanās rezultātā pārņemamo aktīvu izmantošanas mērķi un KP praksi, par konkrētās preces tirgu tiek noteikts autogāzes mazumtirdzniecības tirgus un gāzes balonu tirdzniecības tirgus.
- 22 Izvērtējot tirgus dalībnieku apvienošanās darījumu autogāzes mazumtirdzniecības tirgū, KP, definējot ģeogrāfisko tirgu, līdzšinējā praksē ir secinājusi, ka degvielas mazumtirdzniecības tirgus ir ģeogrāfiski ierobežots un aptver teritoriju, kurā veidojas autobraucēju pieprasījums, kas parasti ir vērsts uz to degvielas uzpildes staciju [AGUS] piedāvājumu, kuras atrodas tuvu autobraucēju darbības aktivitāšu centram, un šīs teritorijas ir pilsētas un to tuvākā apkārtnē 2-3 km robežās vai konkrētā apdzīvotā vieta un tās apkārtnē vai kāds konkrēts autoceļa posms¹. Nosakot ģeogrāfisko tirgu Jūrmalā, KP ņem vērā AGUS atrašanās vietu. Jūrmalas pilsētas AGUS pakalpojumus izmanto gan pastāvīgie Jūrmalas iedzīvotāji, gan klienti, kuri iebrauc un/vai izbrauc no Jūrmalas. Liela daļa Jūrmalas iedzīvotāju strādā Rīgā vai Rīgas rajonā un virzienā uz Rīgu un atpakaļ izmanto valsts nozīmes autoceļu A10 Rīga-Ventspils, kā arī AGUS, kas izvietotas pie valsts nozīmes autoceļa A10 posmā, kas atrodas starp Lielupi un Rīgas pilsētas K. Ulmaņa gatves un Lielirbes ielas krustojumu, pakalpojumus. Ņemot vērā minēto, KP ir noteikusi, ka konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir Jūrmalas administratīvā teritorija un valsts nozīmes autoceļš A10 Rīga – Ventspils posmā no Jūrmalas administratīvās robežas līdz Rīgas pilsētas K. Ulmaņa gatves un Lielirbes ielu krustojumam². Attiecībā uz Rīgas pilsētu KP kā ģeogrāfisko tirgu ir noteikusi Rīgas pilsētas administratīvo teritoriju un 20 km ap tās robežu (Ogres virzienā – 10km)³.
- 23 Ņemot vērā apvienošanās dalībnieku darbību un KP praksi, šajā Lietā ir nosakāmi divi autogāzes mazumtirdzniecības konkrētie tirgi: 1) autogāzes mazumtirdzniecības tirgus Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā un tuvākā apkārtnē (20 km rādiusā, izņemot 10 km rādiusā Ogres virzienā) un 2) autogāzes mazumtirdzniecības tirgus Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā un tās apkārtnē (valsts nozīmes autoceļš A10 Rīga – Ventspils posmā no Jūrmalas administratīvās robežas līdz Rīgas pilsētas K. Ulmaņa gatves un Lielirbes ielas krustojumam). Lai gan virzienā Rīga -Jūrmala abi iepriekšminētie tirgi pārklājas, KP vērtējumu par ietekmi uz konkurenci ir veikusi katrā tirgū atsevišķi.
- 24 Lietas izpētes ietvaros tika iegūta informācijas par tirgus dalībniekiem un to realizētajiem autogāzes apjomiem laika periodā no 2016. gada līdz 2018. gada 1. pusgadam Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā un tuvākā apkārtnē (20 km rādiusā, izņemot 10 km rādiusā Ogres virzienā) un Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā un tās apkārtnē (valsts nozīmes

¹ KP 06.06.2007. lēmums Nr.56, „Par AS „VIRŠI-A” un SIA „VIOIL” apvienošanos”.

² KP 22.10.2008. lēmums Nr. 107 “Par SIA “Sašķidrinātā naftas gāze” un SIA “Latvijas propāna gāze” apvienošanos”, pieejams elektroniski: https://www.kp.gov.lv/files/lemumu_pielikumi/1u3m7DF0Ym.pdf

³ KP 14.09.2007. lēmums Nr.111 „Par SIA „Lukoil Baltija R” un SIA „Grima” apvienošanos”; 21.11.2007. lēmums Nr.157 „Par SIA „East-West Transit” un MPVAS „Latvijas Nafta” apvienošanos”.

autoceļš A10 Rīga – Ventspils posmā no Jūrmalas administratīvās robežas līdz Rīgas pilsētas K. Ulmaņa gatves un Lielirbes ielas krustojumam).

- 25 Attiecībā uz gāzes balonu tirdzniecību, ņemot vērā KP praksi, arī šeit paliek iespēja izdalīt vietēja mēroga ģeogrāfisko tirgu, tomēr šīs apvienošanās kontekstā gāzes balonu tirdzniecības konkrētais ģeogrāfiskais tirgus paliek atvērts ievērojot šī Lēmuma 29. rindkopā minētos apsvērumus.

IV IETEKMES UZ KONKURENCI IZVĒRTĒJUMS

- 26 Eiropas Komisijas (turpmāk - EK) Pamatnostādņu par horizontālo apvienošanas novērtēšanu saskaņā ar Padomes Regulu par uzņēmumu koncentrāciju kontroli⁴ (turpmāk - Horizontālo apvienošanas vadlīnijas) 22. punktā norādīts, ka viens no veidiem, kā horizontālās apvienošanās var būtiski traucēt efektīvu konkurenci, ir likvidējot svarīgus konkurences ierobežojumus vienam vai vairākiem uzņēmumiem, kas attiecīgi būtu palielinājuši tirgus spēju, neizmantojot koordinētu rīcību (*nekoordinēta ietekme*).
- 27 Visticamākā jebkuras horizontālās apvienošanās ietekme ir konkurences zaudēšana to uzņēmumu starpā, kas apvienojas. Kā norādīts Horizontālo apvienošanas vadlīnijās (27. punkts), jo lielāka tirgus dalībnieka *tirgus daļa*, jo lielāka iespēja, ka tam ir spēja izmantot savu varu tirgū. Un jo lielāks tirgus daļas papildinājums, jo lielāka iespēja, ka apvienošanās būtiski palielinās tirgus varu, tai skaitā ietekmēs pakalpojumu cenu.

1. Gāzes balonu tirdzniecības tirgus

- 28 LPG veic sašķidrinātās naftas gāzes balonu (turpmāk – gāzes balonu) uzpildīšanu un tirdzniecību Latvijā. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto, arī Dienvidu vējš, Rietumu vējš un Pro Gāze Agus nav savas gāzes balonu uzpildes vietas un šie uzņēmumi iegādājas jau uzpildītus gāzes balonus no SIA “Virāža-A”. To gāzes balonu realizācijas apjomi ir mazi salīdzinājumā ar citiem gāzes balonu tirgotājiem. Ziņojumā LPG ir norādījusi, ka Rietumu vējš, Pro gāze un Dienvidu vējš tirgus daļa gāzes balonu tirdzniecības tirgū Latvijā varētu būt līdz (*) [0-10] %.
- 29 Tādejādi secināms, ka minētie tirgus dalībnieki nav būtiski tirgus dalībnieki un ņemot vērā to, ka tie iepērk un pārdod tālāk jau uzpildītus balonus, to ietekme gāzes balonu tirgū ir nebūtiska. Pamatojoties uz minēto, secināms, ka arī pēc apvienošanās gāzes balonu tirdzniecības tirgū saglabāsies konkurence, un lai gan apvienošanās rezultātā samazināsies tirgus dalībnieku skaits, apvienošanās rezultātā netiks būtiski samazināta konkurence.

2. Nekoordinēta ietekme autogāzes mazumtirdzniecības tirgū Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā un tuvākā apkārtnē

⁴ Pamatnostādnes par horizontālo apvienošanas novērtēšanu saskaņā ar Padomes Regulu par uzņēmumu koncentrāciju kontroli. [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52004XC0205\(02\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52004XC0205(02)&from=EN)

- 30 Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā un tuvākā apkārtnē (20 km rādiusā, izņemot 10 km rādiusā Ogres virzienā) ar autogāzes tirdzniecību nodarbojas 21 tirgus dalībnieks: LPG (10 AGUS) un SIA “Eko gāze” (10 AGUS), kur LPG un SIA “Eko gāze” ir viens tirgus dalībnieks⁵, SIA “Circle K Latvia” (11 DUS/AGUS), “Viada Baltija” (16 DUS/AGUS), SIA “EAST-WEST-TRANSIT” (2 AGUS), AS “Virši – A” (5 DUS/AGUS), SIA “Augstceltne” (1 DUS/AGUS), SIA “Astarte Nafta”(1 DUS/AGUS) un vēl 14 tirgus dalībnieki (skatīt tabulu Nr. 1).

Tabula Nr. 1

Tirgus dalībnieku tirgus daļas 2016. – 2018.gada 1. pusgadā Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā un tuvākā apkārtnē (pēc apgrozījuma litros)

	2016. gads	2017. gads	2018. gada 1. pusgads
SIA "Latvijas propāna gāze"	(*) [10-20]	(*) [10-20]	(*) [10-20]
SIA "Eko gāze"	(*) [10-20]	(*) [10-20]	(*) [10-20]
Kopā LPG un Eko gāze			(*) [10-20]
SIA "Viada Baltija"	(*) [20-30]	(*) [20-30]	(*) [20-30]
SIA "Circle K Latvia"	(*) [20-30]	(*) [20-30]	(*) [10-20]
AS "Virši-A"	(*) [0-10]	(*) [0-10]	(*) [0-10]
SIA "Taiders"	(*) [0-10]	(*) [0-10]	(*) [0-10]
SIA "Rietumu vējš"	(*) [0-10]	(*) [0-10]	(*) [0-10]
SIA "Euro Gas"	(*) [0-10]	(*) [0-10]	(*) [0-10]
SIA "Pro gāze Agus"	(*) [0-10]	(*) [0-10]	(*) [0-10]
SIA "SOS grupa"	nav	nav	(*) [0-10]
SIA "Pro gāze SNGB"	(*) [0-10]	(*) [0-10]	(*) [0-10]
SIA "East-West Transit"	(*) [0-10]	(*) [0-10]	(*) [0-10]
SIA "Millenium"	nav	(*) [0-10]	(*) [0-10]
SIA "Kalnakrogs"	(*) [0-10]	(*) [0-10]	(*) [0-10]
SIA "AR gāze"	nav	(*) [0-10]	(*) [0-10]

⁵ KP ar 21.06.2018. lēmumu Nr.10 “Par SIA “Latvijas propāna gāze” izšķirošas ietekmes iegūšanu pār SIA “Eko gāze” atļāva LPG iegūt savā īpašumā SIA “Eko gāze” aktīvus – AGUS.

	2016. gads	2017. gads	2018. gada 1. pusgads
SIA "Dienvidu vējš"	(*) [0-10]	(*) [0-10]	(*) [0-10]
SIA "Augstceltne"	(*) [0-10]	(*) [0-10]	(*) [0-10]
SIA "Astarte nafta"	(*) [0-10]	(*) [0-10]	(*) [0-10]
SIA "Kool"	nav	nav	(*) [0-10]
SIA "Aksions"	(*) [0-10]	(*) [0-10]	(*) [0-10]
SIA "DanLatgaz"	(*) [0-10]	(*) [0-10]	(*) [0-10]
SIA "EK Trade"	(*) [0-10]	(*) [0-10]	nav
SIA "Gotika auto"	(*) [0-10]	(*) [0-10]	(*) [0-10]
SIA "Latvijas nacionālā naftas kompānija"	(*) [0-10]	(*) [0-10]	
Kopā:	100,00%	100,00%	100,00%

- 31 Izvērtējot tās rīcībā esošo informāciju, KP secina, ka LPG un SIA "Eko gāze" kopējā tirgus daļa pirms apvienošanās 2018. gada 1. pusgadā ir (*) [20-30] %. Pēc apvienošanās darījuma apvienošanās dalībnieku kopējā tirgus daļa būs (*) [30-40] %. Kā arī kopējais tirgus dalībnieku skaits samazināsies par trīs tirgus dalībniekiem un būs 18.
- 32 Lai noskaidrotu kopējo koncentrācijas līmeni tirgū, bieži izmanto *Herfindahl-Hirschman* indeksu (turpmāk - HHI). Kaut arī HHI absolūtais līmenis var sniegt vien sākotnējas norādes par konkurences spiedienu tirgū pēc apvienošanās, izmaiņas HHI ir noderīgs apvienošanās izraisīto koncentrācijas izmaiņu rādītājs.⁶
- 33 Saskaņā ar Horizontālo apvienošanas vadlīniju 20. punktu, apvienošanās horizontālā līmenī nav uzskatāma par problemātisku, ja HHI pēc apvienošanās ir zemāks par 1000. Arī gadījumā, ja HHI pēc apvienošanās ir no 1000 līdz 2000 un HHI izmaiņas (turpmāk - deltas koeficients) ir zemākas par 250, vai apvienošanās gadījumā, kad HHI pēc apvienošanās ir augstāks par 2000 un deltas koeficients zemāks par 150, konkurence traucēta netiek. HHI līmeni kombinācijā ar attiecīgo deltas koeficientu var izmantot kā sākotnējo norādi par konkurences izmaiņām, ņemot vērā konkrētā tirgus īpašos apstākļus.
- 34 Autogāzes mazumtirdzniecības tirgū Rīgas pilsētas teritorijā pirms apvienošanās HHI ir 1757, pēc apvienošanās 2107, deltas koeficients ir 351. Ņemot vērā aprēķinus, HHI norāda, ka tirgus ir uz augstas koncentrācijas līmeņa robežas, savukārt deltas koeficients ir virs 250, kas norāda uz nozīmīgām koncentrācijas izmaiņām apvienošanās darījuma īstenošanas gadījumā.
- 35 Vērtējot apvienošanās darījumu no potenciālās paplašināšanās viedokļa jāņem vērā, ka saskaņā ar LPG Viedokli, pastāv gan juridiski, gan tehnoloģiski šķēršļi izveidot AGUS, kas netiek uzstādītas esošu degvielas uzpildes staciju (turpmāk – DUS) teritorijā. Lai uzstādītu atsevišķu

⁶ Horizontālo apvienošanas vadlīnijas, 16. punkts.

AGUS, ir jāizpilda prasības, kas paredzētas Būvniecības likumā, Vispārīgos būvnoteikumos, atsevišķos inženierbūvju būvnoteikumos, kā arī Aizsargjoslu likumā. Jaunu AGUS izveide ir iespējama tikai saskaņā ar Rīgas teritoriālpārplānojumā noteikto, kas nosaka apbūves noteikumus Rīgas pilsētā, kā arī attiecīgo teritoriju detālplānojumu. Izveidojot AGUS esošajā DUS šīs prasības ir mazākas, un pilna servisa tirgus dalībnieki turpina izvietot AGUS esošajos DUS. Līdz ar to KP secina, ka pilna servisa DUS ir noteiktas priekšrocības, attīstot autogāzes uzpildi esošos DUS, un turpinās izdarīt nozīmīgu konkurences spiedienu uz LPG.

- 36 Vienlaicīgi secināms, ka pārņemtie tirgus dalībnieki ir nelieli un to tirgus daļas nav būtiskas. Konkrētajā tirgū darbību turpinās 17 citi tirgus dalībnieki, no kuriem lielākie ir SIA "Circle K Latvia" (tirgus daļa – (*) [10-20] %), SIA "Viada Baltija" (tirgus daļa – (*) [20-30] %), kas veidos nozīmīgu konkurenci LPG. Tādejādi nav konstatējams, ka apvienošanās rezultātā LPG Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā un tuvākā apkārtnē (20 km rādiusā, izņemot 10 km rādiusā Ogres virzienā) spēs ievērojami kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci šajā konkrētajā tirgū pietiekami ilgā laika posmā, darbojoties pilnīgi vai daļēji neatkarīgi no konkurentiem, klientiem, piegādātājiem vai patērētājiem.

3. Nekoordinēta ietekme autogāzes mazumtirdzniecības tirgū Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā un tuvākā apkārtnē

- 37 Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā un tās apkārtnē (valsts nozīmes autoceļš A10 Rīga – Ventspils posmā no Jūrmalas administratīvās robežas līdz Rīgas pilsētas K. Ulmaņa gatves un Lielirbes ielas krustojumam) ar autogāzes tirdzniecību nodarbojas 6 tirgus dalībnieki: LPG (4 AGUS) un SIA "Eko gāze" (1 AGUS), SIA "Circle K Latvia" (2 DUS/AGUS), SIA "Viada Baltija" (līdz 29.12.2018. 1 DUS/AGUS, kopš 29.12.2018. 2 DUS/AGUS), SIA "Gotika auto" (1 DUS/AGUS), SIA "EAST-WEST-TRANSIT" (2 DUS/AGUS) un SIA "Augstceltne" (1 DUS/AGUS) (skatīt tabulu Nr. 2).

Tabula Nr. 2

Tirgus dalībnieku tirgus daļas 2016. – 2018.gada 1.pusgadā autogāzes mazumtirdzniecības tirgū Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā un tuvākā apkārtnē (pēc apgrozījuma litros)

	2016. gads	2017. gads	2018. gada 1. pusgads
SIA "Latvijas propāna gāze"	(*) [30-40]	(*) [30-40]	(*) [30-40]
SIA "Eko gāze"	(*) [0-10]	(*) [0-10]	(*) [0-10]
<i>Kopā LPG un Eko gāze</i>			(*) [0-10]
SIA "Circle K Latvia"	(*) [20-30]	(*) [20-30]	(*) [20-30]
SIA "East-West Transit"	(*) [10-20]	(*) [10-20]	(*) [20-30]
SIA "Augstceltne"	(*) [0-10]	(*) [0-10]	(*) [0-10]

SIA "TRID"	(*) [0-10]	(*) [0-10]	(*) [0-10]
SIA "Gotika auto" (Brekši, Babīte)	(*) [0-10]	(*) [0-10]	(*) [0-10]
SIA "Viada Baltija"	(*) [0-10]	nav	nav
kopā	100,00%	100,00%	100,00%

- 38 Izvērtējot tās rīcībā esošo informāciju, KP secina, ka LPG (tai skaitā, SIA "Eko gāze") ir lielākais tirgus dalībnieks Jūrmalas pilsētas administratīvās teritorijas un tuvākās apkārtnes tirgū, kura kopējā tirgus daļa pirms apvienošanās 2018. gada 1. pusgadā bija (*) [30-40] %. Pēc apvienošanās darījuma īstenošanas, LPG kopējā tirgus daļa palielināsies un būs (*) [40-50] %, kamēr nākamajiem konkurentiem tirgus daļa ir (*) [20-30] % un (*) [20-30] %.
- 39 Autogāzes mazumtirdzniecības tirgū Jūrmalas pilsētas teritorijā pirms apvienošanās HHI ir 2417, pēc apvienošanās 3002, deltas koeficients ir 585. Augstais HHI nozīmē, ka tirgū ir augsts koncentrācijas līmenis, savukārt deltas koeficients nozīmē, ka apvienošanās norāda uz nozīmīgām koncentrācijas izmaiņām.
- 40 LPG ir vertikāli integrēts uzņēmums, proti veic saimniecisko darbību gan autogāzes mazumtirdzniecības tirgū, gan autogāzes vairumtirdzniecības tirgū. Saskaņā ar Valsts ieņēmuma dienesta sniegtajiem datiem⁷, LPG ilglaicīgi ir lielākais tirgus dalībnieks pēc patēriņam nodotā autogāzes apjoma Latvijā. LPG patēriņam nodotās autogāzes apjoms 2016., 2017. un 2018.gada 1.pusgadā veido vairāk kā 50 % no kopējā patēriņam nodotā apjoma. Nākamajam lielākajam tirgus dalībniekam (SIA "Pirmas") patēriņam nodotais apjoms ir ievērojami mazāks, robežās no (*) [20-30] %. Turklāt LPG un SIA "Pirmas" ir divi lielākie tirgus dalībnieki, pārējo tirgus dalībnieku tirgus daļas ir ievērojami mazākas (*) [0-10] % robežās vai (*) [0-10] % robežas.
- 41 Vērtējot konkurences ierobežošanas risku konkrētajā apvienošanās gadījumā, kur LPG iegūst nozīmīgu tirgus daļu Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā un tās apkārtnē, nepieciešams noskaidrot vai apvienošanās dalībniekiem faktiski būtu gan spēja, gan stimuls paaugstināt lejupejošā – mazumtirdzniecības - tirgū esošo konkurentu izmaksas, un vai tam ir kaitīga ietekme uz konkurenci. Tikai izpildoties šiem trim nosacījumiem kopā var tikt secināts, ka pieaugs risks pret konkurenci vēršiem ierobežojumiem⁸.
- 42 Saskaņā ar Ziņojumā norādīto LPG lielākie klienti ir (*). Saskaņā ar Lietā esošo informāciju SIA "Circle K Latvia, SIA "Augstceltne", SIA "Gotika auto" ir norādījušas (*). SIA "East West Transit" un AS "Viada Baltija" (*).
- 43 TRID, Dienvidu vējš, Rietumu vējš, Pro gāze Agus (*). 02.08.2018. SIA "Pro gāze SNGB" tika anulēta speciālā atļauja (licence) akcīzes preču noliktavas turētāja darbībai un uzņēmums pārtrauca darboties autogāzes vairumtirdzniecības tirgū. Līdz ar šo faktu, TRID, Dienvidu vējš, Rietumu vējš, Pro gāze Agus (*). KP konstatē, ka arī autogāzes vairumtirdzniecības tirgū Latvijā LPG ir lielākais tirgus dalībnieks. Līdz ar to secināms, ka LPG ir nozīmīgākais autogāzes piegādātājs un tam var būtu ekonomisks stimuls palielināt konkurentu izmaksas.

⁷ Valsts ieņēmuma dienesta 02.01.2019. vēstule Nr.10.7-2/6

⁸ D.Gore, S.Lewis, A.Lofaro, F.Dethmers "The Economic Assessment of Mergers under European Competition Law", 393 lpp.

- 44 Ņemot vērā iepriekš minēto KP izvērtēja vai LPG ir spēja paaugstināt lejupejošā tirgū esošo konkurentu izmaksas, un vai tam ir kaitīga ietekme uz konkurenci. Attiecībā uz mazumtirgotāju autogāzes iegādi vairumā KP secina, ka LPG konkurenci veido gan SIA “Pirmas”, gan citi ne tik lieli uzņēmumi, kā piemēram, SIA “Intergaz”, SIA “Virāža”, SIA “ADR Turbo”. (*). Līdz ar to secināms, ka pat, ja LPG noteiktu pārmērīgi augstas vairumtirdzniecības cenas autogāzei, klienti visticamāk pārslēgtos uz citu piegādātāju.
- 45 Arī saskaņā ar LPG Viedoklī sniegto informāciju, noslēdzot līgumus ar klientiem, kuri iepērk autogāzi vairumtirdzniecībā, LPG neiekļauj soda sankcijas par noteikta apjoma gāzes neiegādi. LPG klienti ir tiesīgi izbeigt noslēgto līgumu, 30 dienas iepriekš par to brīdinot LPG. Tādējādi klientiem nav arī līgumiski ierobežojumi paralēli pirkt no vairākiem vairumtirgotājiem un jebkuram vairumtirgotājiem uzsākt sadarbību ar kādu klientu, piedāvājot izdevīgākus sadarbības nosacījumus.
- 46 Ņemot vērā, ka klienti (konkurenti) autogāzes mazumtirdzniecībā var viegli pārslēgties uz citu piegādātāju, LPG nebūtu ekonomiski ieinteresēts paaugstināt iepirkuma cenu (paaugstinās konkurentu izmaksas), tādējādi riskējot zaudēt klientus vairumtirdzniecībā. Saskaņā ar LPG sniegto informāciju, (*). Papildus tam jāņem vērā, ka klienti, t.i. autogāzes mazumtirgotāji, vairumtirdzniecībā iegādājas autogāzi visam savam mazumtirdzniecības tīklam visā Latvijas teritorijā. Līdz ar to LPG nav iespēja ietekmēt vairumtirdzniecības cenu, kas attiektos tikai uz Jūrmalas tirgu, kurā sākotnēji tika saskatītas potenciālās bažas par apvienošanās ietekmi uz konkurenci, jo LPG šajā tirgū veidosies būtiska tirgus daļa mazumtirdzniecībā.
- 47 Papildus jāņem vērā, ka autogāzes patēriņam kopumā ir tendence samazināties, un autogāzes patēriņa īpatsvars kopējā degvielas patēriņā gan mazumtirdzniecībā, gan vairumtirdzniecībā ir neliels (ar tendenci īpatsvaram samazināties). Tā kā pārējie tirgus dalībnieki SIA “Augstceltne” SIA “Circle K Latvia”, AS “Viada Baltija”, SIA “East West Transit” piedāvā arī citus produktus – benzīnu, dīzeļdegvielu, pārtiku, kas ir nepieciešami patērētājam, kopumā šiem uzņēmumiem ir konkurences priekšrocības, jo to produktu klāsts ir diferencēts, nozīmīgākos ieņēmumus tie gūst tieši no benzīna un dīzeļdegvielas realizācijas un cenu svārstības autogāzes tirgū būtiski nemazina to konkurētspēju.
- 48 KP secina, ka arī pēc apvienošanās autogāzes mazumtirdzniecības tirgū Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā un tuvākā apkārtnē turpinās darboties vēl citi pietiekoši spēcīgi tirgus dalībnieki (SIA “Circle K Latvia”, AS “Viada Baltija”, SIA “East West Transit”, SIA “Augstceltne”), kas veidos konkurenci LPG, nodrošinot, ka autogāzes mazumtirdzniecības cenas veidosies konkurences spiediena rezultātā. Turklāt, AGUS, ko LPG iegūst Jūrmalā, Jūrkalnes ielā 6B, tuvā apkārtnē dažu minūšu brauciena attālumā atrodas arī citu nozīmīgāko konkurentu tu stacijas (SIA “East West Transit” ~ 1,3 km un SIA “Augstceltne” ~ 3,7 km).
- 49 KP secina, ka lai gan apvienošanās rezultātā Jūrmalas pilsētā LPG tirgus daļa pārsniegs 40%, kā arī tirgus koncentrācija paliks augsta, nav secināms, ka LPG pēc apvienošanās spēs ievērojami kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci autogāzes mazumtirdzniecības tirgū Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā un tuvākā apkārtnē pietiekami ilgā laika posmā, darbojoties pilnīgi vai daļēji neatkarīgi no konkurentiem, klientiem, piegādātājiem vai patērētājiem.

Ņemot vērā visu iepriekš minēto, kā arī pamatojoties uz Konkurences likuma 8. panta pirmās daļas 5. punktu, 15. panta pirmās daļas 3. punktu un otro daļu, 16. panta otro un trešo daļu, Konkurences padome

nolēma:

atļaut apvienošanas, kur SIA "Latvijas propāna gāze" iegūst SIA "EAN", SIA "ILEA", SIA "Rietumu vējš" un SIA "Pro gāze Agus" aktīvus Piedrujas ielā 24, Rīgā; Gustava Zemgala gatve 13, Rīgā; Mūkusalas iela 75 B, Rīgā; Mīlgrāvja ielā 16B, Rīgā; Dunties ielā 13, Rīgā; Jūrkalnes ielā 6B, Jūrmalā.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8. panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

(*) – Ierobežotas pieejamības informācija

Priekšsēdētāja p.i.

J.Račko